

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek

TOM 17

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES
PHILOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL SECTION
PHILOLOGICAL COMMITTEE

Critical Literary Argument in Poland
edited by Sylwia Panek
volume 17

Maria Jolanta Olszewska
**A dispute over the future of Polish
literature, that is, polemics
with Stefan Żeromski after his article
*Literatura a życie polskie***

The discussion concerns the article *Literatura a życie polskie* [Literature and Polish Life] of Stefan Żeromski delivered on 28 of August 1915 in Zakopane. Under the influence of World War I events his views changed. Żeromski, the writer recognized as the conscience of the nation, in his lecture put a question regarding the contribution of literature to Polish independence. In his opinion the autonomy of literature depends on the conditions in which it arises and is perceived. Thus the freedom of art is a prerequisite for the liberation of the nation. This is very important from the perspective of community life. This lecture caused a heated discussion with the participation of Polish eminent representatives of intellectual life. This dispute turned out to be one of the most important discussions in this time in the perspective of resurrecting of Polish statehood.

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ FILOLOGICZNO-FILOZOFICZNY
KOMISJA FILOLOGICZNA

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek
tom 17

Maria Jolanta Olszewska
**Spór o przyszłość literatury polskiej,
czyli polemiki ze Stefanem Żeromskim
po jego odczycie**
Literatura a życie polskie

Poznań 2019

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Główny Redaktor Wydawnictw PTPN
Tomasz Sobieraj

Recenzent
dr hab. Monika Gabryś-Sławińska, prof. UMCS

Redakcja językowa i korekta
Elżbieta Turzyńska

Projekt okładki
Elżbieta Kidacka

Łamanie
Marlena Roszkiewicz

Publikacja finansowana
w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2017–2021, nr projektu 11H 16 0131 84

© Copyright by Sylwia Panek, Maria Jolanta Olszewska, Poznań
2019

© Copyright for this edition by Poznańskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk, Poznań 2019

ISBN 978-83-7654-488-5
ISSN 2081-5999

Spis treści

ROZPRAWA WSTĘPNA

Spór o niezależność polskiej literatury u progu niepodległości Polski	11
Stefan Żeromski, <i>Literatura a życie polskie</i>	11
Polemiki z Żeromskim	49

TEKSTY ŹRÓDŁOWE. ANTOLOGIA

Wykaz tekstów źródłowych	77
Nota edytorska	79

SPÓR WŁAŚCIWY

Stefan Żeromski	
Literatura a życie polskie	87
[Anonim]	
Literatura a życie polskie	125
B.K. [Bolesław Koskowski]	
Głos Żeromskiego	129
[Anonim]	
[Notatka o odczycie Żeromskiego w Zakopanem]	133
Adam Grzymała-Siedlecki	
Odczyt Żeromskiego	137
Jan Lorentowicz	
<i>Literatura a życie polskie</i> – odczyt Stefana Żeromskiego ..	145
Ignacy Matuszewski	
Nowa „legenda” o Żeromskim	155

Tadeusz Pini	
O przyszłe drogi literatury polskiej (Polemika ze Stefanem Żeromskim)	165
Stanisław Lam	
O ideologię przyszłej literatury polskiej (Z powodu uwag Stefana Żeromskiego o narodowym piśmiennictwie)	207
Karol Irzykowski	
Rzeczy „niepotrzebne”	235
Stanisław Przybyszewski	
Szlakiem duszy polskiej	249
Stefan Żeromski	
Projekt Akademii Literatury Polskiej	253

NAWIĄZANIA I KONTEKSTY

Stanisław Przybyszewski	
Confiteor	263
Z[ofia] Bielicka	
Powieść jako czynnik społeczny	271
Stefan Żeromski	
W brzasku przedwiośnia	277
[Ł.Z.]	
Niezrozumiały spór	283
Bibliografia	287
Indeks osób	293